

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj L.

V Ljubljani, 24. septembra 1897.

List 38.

Posvečevanje nedelje.

V potu svojega obraza služil si boš svoj kruh, tako je rekel Gospod Bog Adamu po storjenem prvem grehu. S temi besedami je Bog človeka obsodil k vednemu delu, ki mu je res v težavo in nadlogo. Delati moramo vsi, stari in mladi, bogati in revni, vsak po svoje, jeden tako, drugi drugače, kajti po besedah sv. Pavla „Naj tudi ne je, kdor ne dela. A delati ne smemo vedno, kajti Bog, ki govori o sebi: „Jaz sem Gospod“ (Iz. 34, 45.) ta Bog ukazuje tudi tole: „Sedmi dan pa je sabota (t. j. počitek) Gospoda tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki je znotraj tvojih vrat.“ (2. Mojz. 20, 10.) „Spomni se, da posvečuješ sabotni dan.“ (2. Mojz. 20, 8.) Tako toraj se glasi zapoved Božja. In Judje so vestno in natanko spolnovati to postavo, da, njih učitelji so šli v tem celo predaleč, kakor ravno vidimo v evangeliju prihodnje nedelje. Apostoli so odredili, da se je kot dan počitka praznovala nedelja mesto sabote. Katoliška cerkev je pa vrh tega opirajoč se na moč in oblast dano ji od Jezusa Kristusa zapovedala tudi posvečevanje in praznovanje nekterih drugih dnij, ktere imenujemo praznike. Nedelje in praznike smo dolžni posvečevati s tem, da počivamo od truda in dela med tednom, da smo pri službi božji in da se ogibamo vsega, kar posvečevanje nedelje zabranjuje ali ovira ali spravi v napčna pota.

Čemu in zakaj pa je Bog ukazal počitek? Nič pri Bogu se ne godi nepremišljeno ali brez namena in vzroka, ampak vse, kar

je storil in ukazal, ima svoj vzrok. Neštevilno-krat smo že na tem mestu povdarjali, da je človekov namen Boga spoznavati, ljubiti, častiti in moliti. Res, morebiti je že kdo častitih bralcev dejal: „Čemu nam le vedno to trobi in pravi?“ Zato in le zato treba je to neštetokrat ponavljati, ker je naš spomin za take resnice silo kratek. Kar naglo pozabimo, čemu smo. Posebno pa se to zgodi, če dan na dan dirjamo po opravkih in se trudimo ter mučimo pri delu za ljubi kruhek: v vrvenju in drvenju za dobrinami tega sveta, v skrbah in stiskah, ktere človeka dolete pri njegovem delovanju, pozabi človek vzvišeni svoj namen. Treba je tedaj, da se zopet na to spomnimo. In ravno zato ukazal je Bog praznovanje nedelje: ta dan posvetimo Bogu s tem, da se nanj domislimo, ga počastimo in se z njim pogovorimo o našem končnem namenu. To želi in hoče Gosp. Bog, kajti pisano je: „Obrnite se k meni in obrnil se bom k Vam.“ Pri kom pa naj iščemo tolažbe, utelhe, pomoči in podpore, če ne pri Bogu, kajti le „v njem smo, živimo in se gibljemo“ pravi sv. Pavel. Ali ni tedaj ta zapoved le dokaz skrbnosti in ljubezni, s ktero nas nebeški Oče objema?

Poleg tega dušnega pokrepčila hotel je Bog dati človeku nedeljo tudi zato, da se pokrepča na telesu. Če bi kdo rekel, da ni truden, ko je šest dni prav pridno delal, bi se mu smejali. In po pravici. Kajti že narava sama zahteva, da se po delu odpočijemo. Mrtva narava počiva po zimi, stroji v tovarnah ne smejo neprenehoma delati, sicer se prehitro izrabijo, le človek naj ne opeša in ne omaga po šestdnevnem trudapolnem delu? In tudi zdrav-

niki potrdijo, da je ta doba dela in počitka prav pravilno umerjena in razdeljena. Toda, že me napade sitnež z ugovorom: „V to, nedelja naj bi že bila, že še gre, a praznikov med tednom je preveč!“ Poglejmo nazaj za 300, 400 let, v srednji vek! Koliko praznikov so imeli takrat, a vlade so jih siloma zatrle. Tako n. pr. je pri nas v ljubljanski škofiji zatrtih 14 praznikov! Koliko jih je drugod ne vem, a to vem, da so v tistih živeli in dejanske vere polnih časih, ki se najlepše izraža v slovesnem praznovanju praznikov, ljudje živeli dobro, veliko veliko boljše ko pa v naših časih, ko protiverski duh ni pomagal zatreti le obstoječih praznikov, ampak ko ta duh pod imenom liberalizma, svobode in napredka sili delavce tudi ob nedeljah v tovarne. Ali je pa zato kaj boljše na svetu, ko v tistih časih, o katerih tako z veseljem beremo in ktere novodobni razsvitljenci zaničujejo in obrekujejo kot temni srednji vek? Kdor se upa to z vso resnostjo trditi, je zrel za norišnico: temu je prevelika vročina novega solnca prosvete in omike zmehčala možgane. Ljudje so tedaj praznovali zapovedane praznike in nedelje, z veseljem, radi in spočiti so šli na delo, spremljal jih je pa blagoslov božji. A sedaj gre delavec na delo z jezo v srcu, s kletvijo na jeziku, s trudnimi udi in praznim žepom, ker tisti denar, ki ga je dobil, zapravil je ono prosto urico, ki mu je po noči preostala po delu, in blagoslov božji, kje je ta? Taki so telesni nasledki preziranja zapovedi Gospodove: „Spomni se, da posvečuješ sabotni dan!“

Opozoriti pa hočem tukaj še na jedno dejstvo, ki govori za posvečevanje nedelj in praznikov. To namreč, da zamore več delavcev dobiti delo, če se ta zapoved natanko spoľnuje. Napravimo jednostaven račun; dobil sem ga v neki knjižnici*) in ga tukaj podam čislanim bralcem Danice. Ako je v kaki tovarni 1000 delavcev ter delajo med tednom in tudi v nedeljo in praznik, koliko delavcev je treba, da naredi isto toliko, če delajo v letu samo 300 dni, to je odračunši nedelje in praznike, samo v delavnik (52 nedelj + 16 praznikov = 68, pa zaradi ložjega računa vzemimo kar 300). Če to izračunaš, dobiš: 1217 delavcev naredi v 300 dneh ravno toliko kakor 1000 delavcev v 365 ali 366 dneh. Ako toraj prenehajo tovarniški delavci delati v nedeljo in praznik, mora tovarnar na 1000 delavcev nastaviti 217 drugih. To se pravi od sto delavcev dobi delo 21 de-

lavcev več. Ker se pa nedelja in praznik ne posvečujeta, zato je pri vsakih 1000 delavcih 217 delavcev manj nastavljenih; kjer pa ni dela, tudi ni jela in zato stradajo.

„Pa oprostite vendar“, poreče mi tovarnar, „če nastavim več delavcev, trpi tovarna veliko škodo, ker moram vsak teden 217 delavcev več izplačati. Recimo, da dam povprečno delavcu 1 gld. na dan, je to na dan 217 gld, v tednu $6 \times 217 = 1302$ gld.“ Veste kaj mu moramo odgovoriti, komu je treba najprej pomagati: ali tistemu, ki ima, ali tistemu, ki nima? No, in priznati mora, da je treba pomagati onemu, ki nič nima in to je delavec. Če pa tega ne uvidi, veljajo o njem besede sv. Pavla: „Korenina vsega slabega je skopost.“ (I: Tim. 6. 9.) — Tako glejte, leži tudi v posvečevanju nedelje velik kamen, ki zavira povoljno poravnanje socialne bede in revščine. Posvetne oblasti se sicer po nekterih državah prav resno trudijo, da bi vpeljale nekako posvečevanje nedelj. Toda njih prizadevanje je zastoj; dokler ne bo krščanski duh tako prekvasil človeškega rodu, da bodo ljudje sami radi spoľnjevali to postavo Božjo. Tudi store države le polovico dela, ker le prepovedujejo, a nič ne ukazujejo, ko bi namreč kdo mislil, da se sme in mora v nedeljo pasti lenoba, ker je zaukazan počitek, se jako moti. Zapovedan je namreč počitek od vsacega hlapčevskega dela, h kateremu ne priganja kaka nujna sila. Zapovedano pa je, da moramo ta dan posvetiti Bogu s tem, da gremo v cerkev k pridigi in sv. maši, da sprejemamo sv. zakramente in sploh na bogoljuben način počijemo od truda in dela spominjaje svojega zadnjega namena. Država nikogar k temu ne sili, tudi ne opominja ne, a ravno tako malo zabranjuje razne veselice, s katerimi se več ali manj Bogu in njegovemu dnevu nečast dela. Kdo se pač spominja besed apostolovih: „Veselite se, pa v Gospodu!“ Ali se pravi v Gospodu se veseliti, če se razne veselice končajo s pijanostjo in raznimi drugimi pregrehami? Ali se veseli v Gospodu kvartopirec ali igralec sploh, ali nečistnik, ki dan Gospodov v to porabi, da streže mese-nemu poželenju? Na vse to država nič ne pazi, a ravno to je, s čemer se skruni nedelja in praznik. To je pomen posvečevanja nedelje.

Legende o Materi Božji.

Iz češkega priredil Iv. P.

Vico. Trpeče duše. Oblak Device Marije v vicah.
Obsojene duše.

Ko dokonča človeška duša zemsko potovanje in se po zadnjem dihu dvigne iz telesa, mora iti,

Naslov knjižnici je: Mathias Wolfgruber, Das Vaterunser im Munde des Arbeiters, Salzburg 1897, Pustet. Dobi se v kat. bukvarni in stane 30 kr. Kdor razume nemški, naj ne zamudi prebrati je!

kakor deloči sodba, ki jo izgovori v istem trenutku angelj varuh, po stezah, zaraščenih z bolečino, trnjem sredi strmin skal in tesnih duplin nad prepadi do mesta, ki ji je odkazan.

Izvoljenih je malo duš, ktere bi vsled zaslug doletela sreča, da bi smele iz zemlje priti naravnost v nebesa.

Najprej mora duša otresti zemski prah, potem v vicah oprati grehe, predno pride očiščena, kakor zlato v ognju, v zaželjeni kraj.

Vice so pusto, prazno, široko polje, ki se zadaj stisne v skalnato kotlino. V njo vodi troje kamnitih vrat.

Kakor od vročine izsušena, in z drobnim peskom posuta puščava, ki je od hude vročine omedlela in težko diha, in je videti kakor mrtva in pribita na zemljo s solnca zlatimi žebli, da se ne more niti ganiti, tako se ti zdi ono polje v vicah, ki se razprostira daleč na okoli, kamor te nese oko.

Solnce je že, da žari, kipi in vre kakor kotel, v katerem čubra in se peni voda. Na njem trpe duše kazni, dokler ne minejo njihove muke in bolečine, vročina in suša, dokler ne omrznejo žgoči žarki solnčni, ki se odbijajo od razbeljenih skal.

Tam vedno gori, a vendar nič ne zgori, nič se ne sežge v prah in pepel... ne izpremeni se v par. V tem ognju se peko duše, ki so zapadle kazni v vicah.

Le enkrat na leto smejo prosto zapustiti vice. Na dan vernih duš zlete na zemljo in obiščejo svoja stanovanja — svoje grobe, da opravijo o polnoči po cerkvah svojo pobožnost. Toda ko se začne jutro svitati, vračajo se iz veselega godovanja, pretrpet zadnje kazni, kakor je odločila božja sodba.

Sredi med vicami in rajem se vali reka, ki ju loči. Njeni valovi vro, iz rdečih vrtincev zevajoči ogenj liže oba brega, sredi plamena pa trpe duše prokletih zavržencev.

Nad reko se vpenja viseč most, ki se tako ziblje, da ni mogoče na njem stati, in je tako ozek, kakor tram, po katerem more samo jeden človek iti. Na obeh koncih mostu stoji straža — peklenski nestvori z vil ostrimi zobmi, ki pahne v peklenko brezdnost vsako bolj pogumno dušo, ki bi hotela po tramu prihiteti do rajskih vrat.

Duše padajo v plamenečo reko, ki je strašna vsled svojih valov, ki ne ugasne ampak kakor velikanski zmaj sika z večnim ognjem, in čeprav vre, kipi, se dviguje in odteka, so vendar njeni valovi nemi, tiho se valijo, in v svojem molku se tem groznejše plazijo sanjajoč okolu meje vic.

Le obupni kriki pogubljenih in težki, dolgi in pretresajoči vzdihji se dvigajo iz plamtečih valov.

Vsako sredo in soboto pride k oni zibajoči vrvi iz nebeških višin presveta Devica z angeljsko stražo in v sprevedu svetnikov.

Dvigne se v letu čez plameno reko, in za njo spejo kori nebeščanov v dolgi vrsti.

Na drugem bregu pri kamnitih vratih ponižno pozdravlja zbor angeljev s tablicami v rokah, na katerih je natanko zaznamovano, koliko časa je duša trpela muke, te goste in jih pelje s častjo čez prag vic.

Kadar se k temu približa najsvetejša Devica, tedaj je tako, kakor bi v žgoči, razdevajoči vročini popihal hladni veter na sesušeno zemljo, in kakor

bi vrgel oblak hladno senco na pesek, ki je od solnca žara razpaljen.

Prijeten hlad se razlije po vic puščavi...

Olajšanje čutijo trume bednih duš, olajšanje v svojih mukah, — v trenutkih oddihljeja pa pozdravljajo presveto Devico s pokornim, hvaležnim in boječim glasom, ki se razliva po celem raji:

"Rosa nebeška, bodi pozdravljena!"

In ta glas se razširja, kakor v gozdu šum listja, sežganega od julija dolge vročine, ko ga prebudi iz dremanja dihi vetrov. Tedaj oprostite na gniljive prošnje svetih devic in angeljev varuhov najsvetejša Devica jedno dušo iz vic trpljenja. In duši, ktero so vroče prošnje svetnikov izprosile, poda sama rožni venec in ji odpre kamnitna vrata iz muk v prostost.

In za njo gredo svetniki v dolgem sprevedu pevajoč litanije k reki, ki se ognja vali. Peklenska golazen, ki straži most, se z grozo in strahom umakne, in najsvetejša Devica vede z lahka rešeno dušo čez ozki most na nasprotni breg do rajskih prebivališč...

Kamnitna vrata zaloputnejo s treskom in kakor kremen, kadar krešeš vanj, sipljejo dež isker na prag vic, in solnce zopet sije z večjim žarom in znova beli skale in pesek, kjer hodijo bedne duše obsojenih grešnikov.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. „Danica“, strogo katoliški list, pozdravljala je z veseljem vsako katoliško podjetje. Z veseljem je pisala o katoliških društvih, ki so se ustanovila; z veseljem poročala posebno o „katoliškem društvu za delavke“, kedar je ono obhajalo kak pomenljiv dan, kak „zabavni večer.“ To je pa storila in še dela zato, ker je njej in mora biti vsakemu katoličanu na tem ležeče, da se ženska mladina versko in moralno vzgoji, zlasti še, da se mlade delavke obvarujejo versko in moralnega pogina. In ta namen — bodi hvala Bogu! — je do zdaj popolnoma dosegalo prepotrebno „kat. društvo za delavke“; mnogo jih je namreč rešilo iz nenavnega blata ter jih pripeljalo na pot poštenosti in čednosti, druge pa je na tem potu utrdilo. —

To društvo je obhajalo tudi pretečeno nedeljo „zabavni večer“; toda — ne „zabavni“, temveč veliko bolj „žalostni“ večer. Sešlo se je v društveni sobani veliko povabljenih gostov duhovskega in svetnega stanu; zbrale so se društvenice polnoštevilno v ta namen: da bi se s kratkim vsporedom zahvalile g. podpredsedniku, č. g. župniku Matiji Mraku, za njegovo veliko skrb za društvo ter se na tak način poslovile od njega, ko odhaja na svojo župnijo.

G. predsednik, kanonik Rozman, je v izbranih in prisrčnih besedah omenjal raznih veselih večerov v društvu — današnji pak je žalosten. Strinja se to: saj je tisto nedeljo sv. cerkev obhajala tudi god „žalostne M. B.“ Opravičeval je svojo in celega društva žalost tako, da je našteval zasluge in delovanja g. podpredsednika za društvo, — in tega marljivega delavca ima zdaj društvo izgubiti! Solznimi očmi se mu zahvaljuje za neumorno sodelovanje; Bog naj mu bode plačnik in pa hvaležnost

katoliških delavk! Prosi ga pa tudi daljne naklonjenosti do društva, kateremu naj pomaga z molitvijo in drugače!

Besede so prihajale iz srca, zato so tudi segale v srce. Tudi društvence same so po svoji zastopnici pozdravile novega g. župnika najpristrčneje; zahvalile se mu iskreno za vso skrb in trud z društvom ter ga zatrjevale: naj g. župnik nese seboj na Gorenjsko zavest, da ni delal zastonj; zadostilo in plačilo naj mu bodo poštena pota katoliško-slovenskih delavk! — Na to je društveni pevski zbor zapel nekaj pesem, ki so imele vse bolj ali manj pomen: „Kak težka, britka ura je slovesa!“

Tudi veleč. g. Belar, pevski vodja, je v kratkih besedah dal izraz svojim srčnim čutilom: Društvo je zasnovano na dobri podlagi; prepotrebno je bilo; vodstvo je izborno... in za vse to gre hvala onim gospodom, ki so društvo ustanovili in je vodijo; in jednega izmed teh „dobrih, blagih, vnetih gospodov“ društvo izgubi, kar tudi on od svoje strani močno obžaluje!

Ko so društvence potem še predstavljale v „Danici“ že opisano „sv. Tekla“, si tudi seveda dozdanji g. polpredsednik ne more kaj, da bi ne spregovoril par besed. Povedal je nekaj važnih resnic. Ko se je društvo ustanovljalo, imelo je nekaj „črnih prerokov“ svoje pomisleke proti njemu, češ: da to ni mogoče, kdo bo društvence vladal, jim zapovedoval, sploh vodil itd.? Toda bili so to le „lažnjivi preroki.“ Društvo ima 500 udov, med katerimi vlada najlepši red in ki so v izgled vsem drugim delavkam. — Priporoča dalje društvencam tudi znanost, medsebojno pravo krščansko ljubezen in jednost, ktera je vladala v društvu do zdaj. Da se pa ta ohrani, morajo društvence v vseh rečeh ubogati g. predsednika. Brez pokorščine, podločnosti in zaupljive ljubezni ne obstaja nobeno društvo, in tudi, „kat. društvo za delavke“ ne bo! Zato, kar jim č. g. kanonik reko, naj jim bo „sveto“, ne vpraševaje se: zakaj pa to tako in ne drugače! Prepričane naj bodo, da govori pri vseh besedah in ukrepih le njihovo očetovsko — ljubeče srce! — Zahvaljeval se je za „zabavni večer“ vsem zbranim gostom in društvencam ter konečno zatrdil, da hoče pozneje še obiskati društvo ter se vdeležiti kakega večera.

„Danica“ pristavlja samo to željo in prošnjo: Ljubi Bog, od katerega pride vsak dober dar, naj ohrani, utrdi društvo ter mu pripelje vedno več udov — novemu gosp. župniku pa srčni „z Bogom“ proti sveži in zeleni Gorenjski, kjer je srkal zdravega zraka v mladosti in kamor ga tudi zdaj žene srce!

Iz Ljubljane. Blagoslovljenje novega šolskega poslopja v Lichtenthurnovem sirotišču se je dne 17. t. m. ob 9. uri slovesno izvršilo. Sv. opravilo je vodil mil. g. stolni prošt dr. Leon. Klofutar z obilno azistenco. Deželno vlado je zastopal dvorni svetnik Schemrl. Zastopnika deželnega odbora sta bila cesarski svetnik Murnik in dr. Schaffer, c. kr. šolskega sveta: dežel. šol. nadzornik Šuman in vladni svetnik Merk; c. kr. mestni šolski svet so zastopali župan Hribar, kanonik Zamejic in okrajni šol. nadzornik Levec. Ker je v veličastnem poslopju v drugem nadstropju krasna hišna kapela, blagoslovila se je ta naprej, potem je mil. gosp. prošt služil sv. mašo, pri kateri so bili navzoči vsi dostojanstveniki, čč. sestre učiteljice, otroci-sirote in nekaj povablje-

nih gostov. Po sv. opravi se je v dvorani začel blagoslov in se nadaljeval po vseh prostorih. Po blagoslovu je nagovoril mil. g. stolni prošt navzoče ter izražal veselje, da se bode v novem poslopju pouk res tako vršil, kakor ga zahteva sv. cerkev. Župan Hribar se je zahvalil čč. sestram v imenu mesta, ker so šole razširile, tako da mestu ne bode treba za vzhodni del Ljubljane delati nove dekliške šole. Okr. šol. nadzornik Levec je izražal nado, da bodo čč. sestre, ki so še v starih, zaduhlih prostorih tako izvrstno izpolnjevale svojo učiteljsko nalogo, sedaj to veliko lažje in uspešneje storile v novih, popolnoma primernih prostorih. — Slavnost se je izvršila s krasno himno: „Ako Gospod hiše ne zida“ in cesarsko pesmijo, kateri so gojenke pod vodstvom gosp. vodje Belarja izvrstno zapele. —

Dne 16. sept. dopoldne je bila v ljubljanskem samostanu čč. gg. uršulink ginljiva samostanska slovesnost, katero so oprevili prevzv. gosp. knezoškof. Po sv. maši ob 8 uri naredile so namreč naslednje uršulinke-novicinke svoje slovesne samostanske obljube: S. Ignacija Klump iz Ljubljane, S. Hildegarda Lebar z Brda, S. Ferdinanda Omejc iz Ljubljane, S. Florijana Suchy iz Kamnika, S. Celestina Blažon iz Begunj pri Cirknici in S. Veronika Tavčar iz Selca na Gorenjskem. — Samostansko obleko za sestro-lajiko je pa ob tej priliki prejela gdč. Neža Ključevšek iz Svibnega na Dolenjskem kot S. Valentina. Spodbudna cerkvena slovesnost je trajala od 8. do 10. ure dopoldne.

Iz Gorij. V nedeljo 19. t. m. so prevzvišeni g. knezoškof birmovali v Gorjah, kjer so tudi posvetili novi veliki altar. Svetinje zanj so prinesli seboj in sicer sledečih mučenikov: Sv. Kancija, Kancijana, Kancijanile, Diodora, Florija, opata Kolumbe in drugega patrona sv. Jurja. Čez noč od sabote do nedelje so bile svetinje izpostavljene v okrašeni mrtvašnici, ter so verni pri njih čuli celo noč. Drugi dan pa so z veliko pozornostjo sledili svetim obredom, ki so se vršili pri posvečevanju. — Birmanih je bilo 345 otrok, več kot polovica od teh je bila iz sosednjih župnij. Gorjanci so slovesno sprejeli svojega škofa, ter mu priredili zvečer podoknico in lepo razsvetljavo. Bengaličen ogenj, rakete in kresovi so označevali daleč okrog otroško ljubezen naših Gorenjcev do svojega višjega pastirja. Bog jih ohrani še mnogo let!

Iz Jugoslavije. Bog nas varuj take slobode, po kateri bi se ne smeli verni kristjani slobodno zbirati v društva in redove, ki služijo v večjo slavo Božjo, sv. Cerkvi in v blagor človeštva. Kaka sloboda, liberalstvo, ako bi se branilo in zabranilo onim, kateri prostovoljno, slobodno želijo in hočejo v samskem stanu družabno živeti in delovati po gotovem, dobrem redovno cerkvenem vodilu, po katerem se preprečuje in zabranjuje vse zlo, pospešuje in zapoveduje vse dobro. Po dandanašnjem toliko prosvitljenem, bahačstem in slavljenem slobodnjaštvu ne bilo bi slobodno ustanovljati ali ponavljati samostanov in cerkveno vernih zavodov, v ktere bi se zbirali oni, ki slobodno hočejo društveno, redovno živeti. Govori, piše in tiska se, da bi bilo to v škodo deželi in narodu... Ni li v večjo škodo človeštvu krivo in lažnjivo slobodnjaštvo, nje-dovi zavodi, naprave in društva, ki najbolj tlačijo, izsesavajo, zadolžujejo in osiromašujejo kakor druge narode, tako tudi slovenskega?!

Kjer je manj samostanov in cerkveno-redovnih zavodov, tam je vedno več vojašnic, bolnišnic, umobolnic, razne vrste jetnišnic, hiš nečistosti... In, ali ti zavodi in naprave ne jemljejo ogromne svote denarja za svoje vzdrževanje? Komu ga odvzemajo? Narodu, in to največ kmetškemu, delavskemu, obrtnemu stanu; torej ubožnejšim razredom človeške družbe! Poleg teh so pa še drugi, kateri do krvi, skoro do poslednje kaplje krvi, izsesavajo večino naroda ter si kupičijo v lakomnosti kapitale, ali pa s tem denarjem, preobilo, potratno in pregrešno žive. Te pijavke in sesalca naroda dobro poznamo, toda niso v cerkvenih samostanih, niti v talarju duhovskega stanu. Onim prvim, ako te dobe v svoje roke, moraš dati; ne kolikor ti hočeš, nego kolikor sami hočejo. Drugim pa podeliš prostovoljno, kolikor moreš in hočeš in te ne silijo, da jim daj, ako te ni dobra volja. Kmetijska in druga posestva, zapravljen, ali po nesreči ubožana, ali z izdatki in izplačili preobložena se siloma ali prostovoljno prodajo. Kmetje in delavci, večinoma osiromašeni, ne morejo jih pokupiti; pokupijo jih bogataši, kapitalisti in razne špekulativne družbe, in to ne v korist ubogemu narodu, temveč v hasen svojo in posameznikov. Ni li toraj bolje, ako cerkveno redovno društvo pošteno nakupi in plača siloma ali prostovoljno prodana zemljišča za vzdrževanje svoje, še več pa v pomoč in podporo ubogega bližnjega?! Kje pa je kak samostan ali cerkveni red, katerega društveniki ne bi v duševnem in telesnem raznovrstno pomagali siromašnemu človeštvu? Kratkovidni in slepi nečejo tega uvideti!

V kaznilnicah, prisilnih delavnicah in nekojih drugih zavodih živijo človeški otroci, mali, srednji in veliki, po spolu ločeni; torej v samskem stanu, a ne radovoljno, nego morajo, in ni to v smislu slobojnjakov tudi nemoralčno, ako se jim zdi, da je nemoralčno, ako v samostanih ljudje bivajo ločeni po spolu v samskem stanu, katerega so si sami drage volje izvolili?! In zavodi mesene pohotnosti, so li ti moralični in narodu koristni?

Zatoraj so bili doslej in bodejo samostani cerkvenih redov, s svojimi prostovoljnimi člani samskega stanu, vedno v duševno in telesno korist večini človeškega naroda, in to je slovenskemu ljudstvu tudi cistercij v Zatičini. Bolje je i za slovenski narod, ako jih iz njega ide več dragovoljno v samostane cerkvenih redov, kakor pa v kaznilnice, umobolnice, bolnišnice in blodnice; bolje bi bilo malo več samostanov, kakor pa preveč onih zavodov, ki pobirajo toliko davkov in družih žrtev. —

(Konec prih.)

Razgled po svetu.

Avstrijsko. 23. t. m. se je sklical zopet državni zbor. Vlada se še vedno dogovarja z desnico. Prepozno se je Badeni domislil, da je bolje se bratiti s poštenimi Slovani nego z divjimi in surovimi Nemci. Slovansko krščanska zveza, v kateri so naši poslanci, bode še nadalje obstala v večini. Dal Bog, da bi drugače začeli delovati v prid avstrijskih državljanzov državni poslanci, kakor so v pretečenem zasedanju.

Ogrsko. Volitve za katoliški kongres so skoro povsodi jako ugodno se izvršile za katoliško stranko.

Takozvanih „vladnih katoličanov“ je le malo izvoljenih. — Katoliška ljudska stranka, koje načelnik je opat-župnik Molnar, jako pridno prireja shode. Na zadnjem shodu je bilo do 8000 vdeležencev. Vsaj je pa tudi skrajni čas, da se trezno misleči ljudje ko- nečno ustavijo židovskemu liberalizmu.

Gradeo. To mesto je pravo gnjezdo socijalnih demokratov. Zadnji čas so začeli nahujskani od židovskih listov pravo gonjo zoper katoliške duhovnike radi štele pri raznih cerkvenih opravilih. Da bi prišel v okom nesramnim opravljevcem, je predložil knezoškofjski ordinarijat deželnemu predsedništvu tarifo, katero je potrdilo ravno isto in dalo vsakemu župnemu uradu pismeno dokazilo in izkaz. Pametno bi bilo, da bi tudi drugodi storile cerkvene oblasti na enak način in konec napravile raznim lažem „socijalističnih misijonarjev.“

Budimpešta. Knez-prvak kardinal Klaudij Vascary je obhajal 15. t. m. 50letnico svojega vstopa v benediktinski samostan. V ta namen je šel pred tednom visoki cerkveni dostojanstvenik v Martinsberg v samostan, da se je pripravil s tridnevnicco na pomenljivi praznik. Kardinal je želel v tihoti obhajati ta dan. — V Neutri pa je obhajal škof Benda petdesetletnico mašništva, vsled česar so mu napravili njegovi podložni srčne ovacije. Cesar mu je pisal lastnoročno pismo in mu podelil veliki križ Fran Josipovega reda.

Nadvojvoda Jožef je podelil svojo trdnjavo Pillis-Csaba na Ogrskem oo. lazaristom, ki se v kratkem naselijo v njej.

Lvov. Nadškof kardinal Sembratovicz je nevarno obolel. Papež mu je podelil apostolski blagoslov.

Rim. V prihodnjem konzistoriju, ki se bo vršil koncem novembra ali začetkom decembra, bo zopet imenovanih pet laških kardinalov in nekaj drugih prelatov; med novimi bo najbrže sedanji papežev major-domus, msgr. Della Volpe. Izpraznjenih je sedaj 9. mest. Vseh kardinalov je za vlade papeža Leona XIII. umrlo 120.

Nedavno se je tu mudil apostolski delegat v Carigradu msgr. Bonnetti. Sv. oče ga je sprejel v daljši avdijenci. Razlagal je o žalostnem stanju katoličanov v Turčiji in o korakih, ktere je storil pri sultanu v korist vseh kristjanov. Sv. oče je z vidnim zanimanjem poslušal žalostno poročilo in čestital delegatu na njegovem pogumu. — Dalj časa se je tu mudil patriarški vikar sirskih minoritov msgr. Elija Huayk. Prišel je iz Libanona, da v imenu svojega patriarha poroča sv. očetu o stanju katoliških maronitov. Katoličani sirsko-maronitskega obreda so razdeljeni v 8 škofij. Te so: Aleppo s 5000, Belbek s 30.000, Beirut s 50.000, Cyper s 50.000, Damask s 26.000, Gibail in Batrun s 60.000, Tyrus in Sidor s 40.000 katoličani. Cel patriarhat pa šteje 297.000 katoličanov.

Iz Belgrada se poroča, da je arhimandrit Firmilianos, rektor bogoslovja v Belgradu, imenovan upraviteljem škopelske nadškofije. S tem korakom je ustrezno opravičeni želji Srbov.

Belgija. V mestu Wetteren je nedavno škof Stillemaus iz Genta blagoslovil nov delavski dom. Slovesnega blagoslavljenja se je udeležila množica zunanijh društev z zastavami. Sledilo je več govorov, med drugimi tudi poljedelskega ministra.

V Norvegiji se tudi lepo razvija katoličanstvo. Pretečeni mesec je posvetil ondotni apostolski vikar dve novi cerkvi in jedno kapelo. — Vsi liberalni časopisi jako laskavo pišejo o katoliških naredbah, valed česar se strogi luteranski časopisi grozno to-gote. Ako omenjeni liberalni listi niso dovolj poučeni o kaki katoliški naredbi, potem se obrnejo do kato-liškega misijonarja, da jim razloži neznano stvar. Nočejo kritikovati stvari, katerih sami dobro ne umejo. V tem naj bi jih posnemali nemški židovski listi, ki se tako radi zaletujejo v katoliške naredbe ter jih ocenjujejo, akoravno nimajo o njih nobenega pojma.

London. Autunski kardinal Perrand pride v London kot gost kardinala Voona. Oba bodeta od-potovala z drugimi škofi in katoličani k tridnevni v Artes na Francosko. Tukaj je bil sv. Avguštin od papeževga namestnika posvečen v škofa, predno je prišel na Angleško.

Severna Amerika. Neki policijski stražnik se je oblekel v oblačilo katoliškega duhovnika ter šel v spovednico, da bi zvedel za neki zločin. Pri spoved-nici sta stala dva moža, ki sta kot priči zagrabila zločinca, ko se je spovedal. Tako se zlorablja spo-vednica! kaj tacega je mogoče le v Ameriki.

V San Francisco jako surovo ravna s sužnji. Gospodarji jih grozno mučijo in slednjič umore. Le redko se posreči katoliškemu misijonarjem jih rešiti ter pripomoči do bega, ker jim mnogokrat primanj kuje denarnih pomočkov.

Iz New-Jorka se poroča, da je neka bogata pruska grofinja izročila celo svoje posestvo redov-nicam sv. Salezija. Kakor hitro bo samostan sezi-dan bodeta grofinja in njena hči stopili vanj.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec kimovec (september) 1897.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Duhovne vaje.

b) Posebni nameni:

25.) Sv. Firmin. Odvrnitev silno nevarnih prostomisljaških zvez. Povzdiga društev rokodelskih pomočnikov. Krščanske mla-deniške zveze.

26.) Sv. Meginhard. Silno obrekovan verski red. Zboljšanje položaja kmečkega in obrtnega stanu. Samotarji in zapuščeni.

27.) Sv. Kozma in Damijan. Sramotni položaj krščanstva na Turškem. Odstranjenje zaprek pri poklicu.

28.) Sv. Vaelav. Česko, Morava in Šlezija. Mir med raz-lhcnimi rodovi v Avstriji. Odvrnitev spiritizma.

29.) Sv. Mihael. Propad skrivnih družb. Duhovniki in ob-hajanci. Pospeševalec molitvega apostolstva.

30.) Sv. Hjeremim. Katoliško sveto pisemsko podjetje. Re-dovni višji in njegova družina. Vse doposlane, pa se ne uslišane prošnje. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine Srca Jezu-sovega, ki so v septembru umrli in ki bodo umrli v oktobru.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive prošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev

varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše de-sele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešesto-vanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe.

Zahvale:

V enaki težavi, kakor sedaj, sem bila poprej že trikrat bo-lna, nobena zdravila mi niso pomagala. Ko sem se pa letos a polnim zaupanjem k Mariji pomagal in k sv. Ani obrnila, mo-rem z vso zahvalo reči, da sem bila na njih priprošnje uslišana. S tem izpolnim svojo obljubo!

J. B.

Čast in hvala bodi Bogu vsegamogočnemu. Mariji prečisti Devici, sv. Jožefu in sv. Antonu za dosego velike milosti, nam poslanega, zelo vnetega dušnega pastirja.

I. V.

Čast in hvala bodi Mariji prečisti Devici, sv. Jožefu, in sv. Antonu, za dosego neke milosti, ki sem jo zadobila, na njih priprošnje. Obljubila sem, ako bodem uslišana, zahvalo v »Da-nici« objaviti; in s tem potom spolnim svojo dolžnost.

I. V.

Listek za raznoterosti.

Jeranova dijaška miza. Komaj smo srečno brez bankerota prebili zadnje šolsko leto, novo je pa že zopet tu. V minolem šolskem letu je bilo v Jera-novi dijaški mizi redno podpiranih 140 dijakov, gimnazijcev, učiteljskih pripravnikov, iz obrtne stro-kovne in ljudskih šol, od katerih jih je 120 dobro iz-vršilo šolsko leto. Za celo leto je bilo stroškov 2940 gld. 40 kr., zares velika svota, ako pomislimo, da se je večinoma nabrala od milodarov, naklonje-nih od požrtvovalnih prijateljev naše revne šolske mladine. Hvala Bogu, da so za lansko leto vsi stro-ški — blizo 3000 gld. — plačani. Za novo šolsko leto nam je ostalo par stotakov, da bo mogoče od-riniti prvi mesec, za naprej pa moramo zidati na pomoč božjo in podporo dobrotnikov šolske mladine, kajti potrebovali bomo znatne pomoči.

Za tekoče leto se je za podporo oglasilo 115 že doslej podpiranih dijakov; nemogoče je, odbiti jim prošnje, ker so pošteni, marljivi in revni učenci. — Novih prosilcev se pa toliko oglašja, da oskrb niku Jeranove dijaške mize res vroče prihaja ter da mora, če tudi s težkim srcem, marsikteremu prid-nemu mladeniču odreči prošnje za podporo.

Prosim toraj v ime Boga in v ime podpore zelo potrebnih učencev vse prijatelje šolske mladine, naj tudi to leto ne pozabijo na prepotrebni doma-či misijon, na Jeranovo dijaško mizo, vsaj nebeški Mladinoljub sam pravi, da Njega vsprejme, kdor vsprejme kterege malih v njegovem imenu.

Darovi naj se blagovolijo pošiljati podpisa-nemu.

V Ljubljani, mesca septembra 1897.

A. Kalan.

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Pre-meščeni so č. gg.: Luka Smolnikar z Vrhnike kot korni vikar in stolni kaplan v Ljubljano, Ivan Rih-taršič iz Lašč na Vrhniko, Frančišek Žvan iz Grada (Bleda) v Kranj, Frančišek Pavlič iz Kranja kot ka-pelan in Schillingov beneficijat k sv. Petru v Ljub-ljani, Mihael Bulovec od sv. Petra v Ljubljani kot podvodja in ekonom v bogoslovno semenišče, Josip Benkovič iz Naklega kot spiritual in prefekt v de-ško semenišče (Collegium Aloysianum), Frančišek

Traven iz Dobropolja v Naklo, Ivan Jelenc iz So-
strega kot farni upravitelj v Ledine. — Na novo
so nameščeni č. gg.: Evgen Lampe kot kapelan v
Gradu, Jakob Ramoveš kot kapelan v Laščah in
Ivan Sever kot kapelan v Črnomlju. — Kanonično
vmeščen je bil 18. t. m. č. gosp. Matija Mrak na
župnijo Bohinjsko Belo.

Zastava iz Kine v Lurdu. Veliko je število za-
stav, ki so razobešene po prostorni cerkvi nad ma-
sablejsko skalo v Lurdu. Zadnji čas došla je tudi
zastava iz daljne Kine v znamenje hvaležnosti, ker
je presv. Devica čudežno pomagala iz velike stiske.
V Žang-heiu izbruhnila je dne 8. avgusta 1895 azijska
kolera v misijonski naselbini. Kot prva žrtva
padla je pod krov te grozovite morilke neka sestra,
ki je še le pred par mesci došla iz Evrope in je z
dobrim uspehom pričela pouk pri gluhonemih. Dasi
so ji skrbno stregli, vendar je v groznih bolečinah
izdihnila svojo dušo. Kmalu na to umrla je neka
novicinja, a tudi njeno strežnico zgrabila je smrt.
V kratkem morala se je vleči četrta sestra in je
umrla. Takoj prvi dan stale so 4 krste pred oltarjem
v kapeli. Peta sestra čutila je tudi kolero v sebi in
legla je; silno ji je bilo hudo in sedaj sedaj je imela
umreti. Že so stesali krsto. Prednica naselbine, ki
je štela 600 otrok, bila je v veliki stiski. Kaj naj
počne, če bolezen pobere vse sestre? Hitro pokliče
Marijo na pomoč in obljubi poslati od sester naprav-
ljeno zastavo v Lurd, če pojenja kolera. In glej,
sestra, ki se je imela vsak čas preseliti v večnost,
je naglo okrevala. Kolera je pojenjala. Zahvala za
skazano milost pisana je na prekrasni zastavi s ki-
tajskimi črkami.

Križ — naše orožje. Sveta Cerkev obhaja zlasti
veliki teden spomin onega silnega boja, ki ga je bil
Sin božji s hudobnim duhom, da bi odkupil člo-
veški rod iz sužnjosti greha. Mnogo ljudij dandanes
ostudno vrača neskončno ljubezen svojemu Odreše-
niku. Omikanci in pololikanci posebno po velikih
mestih kar tekmujejo med seboj, kdo bo očitneje in
nesramneje pokazal svoje smrtno sovraštvo do Kri-
stusa in križa. Boga se sramuje z umom in pa-
metjo obdarovani človek, poklekujе pa pred mrtvo
stvarjo. V Boga ne veruje, pač pa praznoverno v du-
hove. „Špiritizem“, to je vera omikancev po velikih
mestih. Ponočni shodi po skrivnih krajih, kjer „du-
hove“ kličejo, to so propadlemu človeku cerkve in
služba božja. V Parizu živi star profesor grščine,
Luī Menār, ki resno moli in časti celo starogrške in
starorimske bogove, zlasti Jupitra, Merkura in Mi-
nervo — le krščanskega Boga noče poznati. Naj-
gnusnejše in najgroznejše pa je češčenje satana raz-
širjeno po Laškem in Francoskem, kjer najbolj cvete
prostozidarstvo. Kličejo satana na svojih nočnih
shodih ter ga slave kot svojega gospoda in odre-
šenika. Tako daleč zapelje človeka strast!

A Kristus ni premagal pekla le na Kalvariji.
Pred sv. Križem trepeče satan tudi še sedaj, dasi
ima tropo zvestih služabnikov okrog sebe. To kaže
naslednja žalostna, a resnična dogodba iz Pariza. —

Ruskega kneza Pomerančeva in francoskega
duhovnika Žiró-a je povabil nekega dne z drugimi
gospodi vred vojvoda Frontsnjauski na obed. Razgo-
varjali so se med drugim o duhovih, in vojvoda je
trdil, da je videl „duha ljubezni“. Duhovnik ni bil
lahkoveren ter se nekoliko ponorčeval iz vojvode. A

ruski knez se potegne za vojvodo, čes, zakaj neki
bi vojvoda ne bil mogel videti duha ljubezni, ko je
knez na lastne oči videl duha sovraštva — satana.
„Povem vam,“ zatrjeval je duhovniku, „videl sem
ga, boga vsega zlega, gospodovalca teme in groze,
pa še več, celo pokažem vam ga lahko.“ Duhovnik
ni hotel s početka nič vedeti o tem; ko pa so drugi
silili vanj, udal se je.

Pripravili so vse potrebno. „Še nocoj ob pol
desetih bode stal knez teme pred vami“, zatrjevali so
duhovniku. Bilo je v prosincu v sredi Pariza, ki je
središče olike in omike!

Ob pol desetih pride Pomerančev. Oblečen je
bil, kakor bi se podajal na kako večerno zabavo,
red pa mu ni nobeden dičil prs; v obraz je bil
mrliško-bled. Duhovnik in knez sedeta v pripravljen
voz, in kočijaž, ki je dobro vedel, kam sta name-
njena, zapodi konje v dir. Pomerančev zakrije okni
z zavesama, vzame iz žepa svilnato ruto ter jo
zviije v neprozorno obvezo.

„Zavezati vam moram oči, dragi,“ pravi Pome-
rančev mirno.

„Kaj še!“ vsklíkne duhovnik vznemirjen, „to
je pa že preveč; najljubše mi je, ako vidim, kam se
peljem.“ A udati se je moral.

Vedno naprej je ropotal voz. „Ali kmalu pri-
demo?“ vpraša duhovnik Žiró.

„Nismo več tako daleč,“ odgovori Pomerančev.
Glas je donel tako votlo, kakor bi prihajal iz groba.

Naposled — vozili so se okoli pol ure —
pravi knez glasno: „Tukaj obstanemo!“ Voz je zavil
v stran in duhovnik je čul, da so konji bili ob ka-
meniti tlak na nekem dvorišču. Voz je obstal. Po-
merančev je sam odprl vozova vrata in pomagal
duhovniku iz kočije. „Pazite,“ pravi, „pet stop-
njic je.“

Šla sta čez neko dvorišče, potem po nekih
stopnjicah in prekoračila neki hodnik. Knez je od-
klenil neka vrata in zopet zaprl za seboj. Nato sta
šla naprej. Druga vrata so se odprla in zopet za-
prla; pri teh vratih je čul duhovnik čuden šum,
kakor bi odstirali težko zagrinjalo. Knez Pomeran-
čev prime duhovnika za roko, vede ga še par ko-
rakov naprej in mu nato zamolklo pravi:

„Ostanite in mirno stojte, kjer ste sedaj. Za-
našam se na vas: Preje ne snemajte obveze z očij,
dokler ne čujete govorjenja.“

Duhovnik je prekrižal roki in mirno čakal. Čul
je še kneza oditi, potem je potihnil ves šum. Ča-
kanje mu je bilo že mučno. Uganil je, da je prostor,
kjer pričakuje osodnega trenutka, zelo razsvitljen.

Nenadoma začuje nenavadno škrebļanje, po
vsem telesu je zadržtel; škrebļalo je, kakor bi se
drsalo golo truplo po likanih tleh. Lasje so se mu
zježili. Predno pa ga je čisto minil prvi strah, čul
je glasove več mož. Kakor bi bili zamaknjeni, kli-
cali so:

„Oče in stvarnik grehov in zločinov, knez in
kralj strahu in obupnosti, pridi k nam, kličemo te!“

Prestrašen sname, duhovnik ruto z očij. Stal
je v prostrani, starinsko opravljeni dvorani, stene
so bile pokrite s hrastovimi ploščami. Prostor je bil
čarno razsvetljen, svetilo je nešteto sveč.

Ogledal se je duhovnik po dvorani, oko pa mu
obstalo na 12 gospodih, ki so zamaknjeni ležali na
tleh, le z rokami so se dotikali. Bili so videti naj-

boljših stanov. Med njimi je bil tudi knez Pomerančev. Starosti so bili različne, od 25 do 55 let. Vsi so bili oblečeni kakor knez Pomerančev. Čudno razsvetljevani obrazi so bili na pol spačeni, kakor bi trpeli na tleh ležeči silne bolečine, na pol pa se je obličje smehljalo, kakor bi plavala srca v zmago-slavnem veselju.

Nehote je iskalo duhovnikovo oko kneza Pomerančeva. Bil je zadnji na levi strani. Z levico se je dotikal sosedove roke, s tresočo desnico pa je gladil tla, kakor bi ja hotel oživiti. Njegovo obličje je bilo mirneje, kakor obličje drugih, a je bilo mrliško bledo, vznemirjeno, in višnjevkaste proge ob ustnicah in na sencih so pričale, da knez trpi.

Vsi so glasno klicali ter bogokletno rotili satana.

„O oče zlega, pridi k nam!“

„O knez večne obupnosti, ki počivaš ob glavah samomorilcev, mi te molimo!“

„O stvarnik večnega trepetaja!“

„O kralj krvavega razveseljevanja in nenasitljive pohotnosti, mi te častimo!“

„Pridi k nam, ki zastavljaš svojo nogo na srce vdove!“

„Pridi k nam ti, od čegar las teče nedolžna kri!“

„Pridi k nam ti, čegar glava je zavita v bolečine in jok!“

„Pridi k nam!“

Mraz je spreletaval duhovnika, ko je gledal ta razdivjana človeška bitja. V zraku pa se mu je zdelo, da čuje močno brenkanje.

Iz nova ga obide groza. V tem trenutku začuti, da je nekdo na novo prišel. Svoje oči obrne od one dvanajstorice na tleh, ki ni nehala bogokletno rotiti satana, ozre se po dvorani okrog ter opazi novega prišleca, trinajstega. Vedel ni, odkod se je prikazal, kako prišel.

Bil je mladenič pri dvajsetih letih, visoko vzrastel, neporaščen. Dolgi lasje so mu padali po plečih kakor malim deklicam. Oblečen je bil praznično. Lic so bila zardela, kakor bi bil prišel prav s popivanja ali zabave. Toda gledal je zelo otožno, obupno. Dvanajstorica mož, ki so gotovo vedeli za prišleca, obračala se je še gorečeje v satana; rotiti niso več, pač pa slavili in molili. Duhovnik je groze trepetal. Vendar ni mogel pogleda obrniti od trinajstega moža, ki je mirno stal pred njim. Okrog usten se mu je zibal neumrljiv nasmeh, a iz tega smehljanja je še očitneje odsevala ona obupnost, ki je bila brati v njegovih modrih očeh.

Žiró je občudoval najprej otožnost na tem obrazu, nato njegovo lepoto, nato globoko umnost, ki je bila vtisnjena temu čelu. Kazal neznane ni zlobnosti, celo mrzloti ne; nos, ustnice in čelo so izražali ponos in visokost, iz lepih potez in popolne somernosti obraza je govorila spretnost duha in moč volje.

Svoje oči je uprl v Žiró-a, in duhovnik je čutil, kako oblast je imel ta pogled nanj. Ptujec ni obrnil svojih očí od duhovnika, a ona dvanajstorica je neprenehoma molila, a molitve so bile vedno bolj divje, bogokletne in grozne.

Duhovnik je bil ves vtopljen v prikazen, ki je stala pred njim, in v prečudno otožnost. Niti moliti ni mogel, dasi se je spominjal molitve. Obupnost

ki je odsevala iz mladeničevih modrih očí, napadala je tudi njegovo srce. Pozabil je vsega ter se udal tudi sam neki obupni radosti; kakor zamaknjen je zrl krasnega mladenča. Ali je bil pridobljen tudi Žiró za satana?..

Tu mu udari na uho neko ime — ime, katero je čul onih dvanajst mož večkrat imenovati, ne da bi se bil zanje zmenil: bilo je ime Kristus. Kje je že slišal neki to ime? Ni mogel povedati. Bilo je ime mladega moža, tega se je spominjal in drugega ničesar. Še enkrat čuje ime: Kristus. Sliši tudi drugo besedo, in ta mu vzbudi v duši spomin na veliko trpljenje in blažen mir. A ne le spomin na mir, marveč vzbudi mu tudi spomin na veselje, drugačno veselje, kakor žari iz onih modrih mladenčevih očí, ki so uprte vanj. Zopet so izrekli ime: Kristus. Res! ona druga beseda je „Križ“; sedaj se je spomnil, kaj pomenja ta beseda: neka stvar, nekaj podolgastega je, počez pa nekaj krajšega. Nerodno dvigne duhovnik duhovnik desnico in kar nehote prekriža se na prsih.

Prikazen izgine. Anih dvanajst molilcev utihne; obleže utrpli, slabost jih je zmogla. Čez nekaj minut vstanejo, a še vedno se opotekajo in treso. Ozrejo se v tem hipu v duhovnika, ki se je tudi čutil silno oslabelega.

Ne navadno zaveden naglo stopi knez Pomerančev k duhovniku, porine ga skozi vrata, pri katerih sta prišla ter zaklene za seboj, da bi drugi ne prišli za njima; nekaj časa sta sedela v bližnji sobi. Utrujena, dušno in telesno, sta bila oba. Toda knez je ostal še pri polni zavesti; skrbno je duhovniku tukaj zopet zavezal oči z obvezo, ki jo je duhovnik še vedno krčevito stiskal v roki. Šele, ko sta bila na prostem, opazita, da sta pozabila klobuke.

„Nič ne de“, mrmra knez, „nevarno bi se bilo vrniti.“

Pomagal je duhovniku še na voz, prisedel sam ter zaklical kočijažu: „V polnem diru!“

Nista spregovorila več besedice. Prišla sta pred duhovnikov dom. Knez je snel prijatelju obvezo z očí. Kako je prišel v svojo sobo, tega duhovnik Žiró ni mogel nikdar povedati.

Drugo jutro so ga našli bolnega, kuhala ga je vročina in tresla mrzlica. Tudi bledlo se mu je.

Spoznaval pa je odslej še bolj, koliko moč ima znamenje sv. križa.

Dobrotni darovi.

Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan za domači misijon 30 gld. — Gospa Zormanova 1 gld., da bi se dijaki pridno učili. — G. J. Brencé, župnik pri Sv. Gregorju 2 gld. — Nekdo 10 gld. — Gospa Hribarjeva 2 gld. — Neimenovana 1 gld. — G. J. Cegnar, kaplan v Moravčah 2 gld. — P. V. 10 gld. — M. J. 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. Janez Jelenc, kaplan v Sostrem, 16 gld. 81 kr. — Č. g. Ivan Abram, kaplan v Košani, 13 gld.

Za razširjanje sv. vere: Č. g. Ivan Abram, kaplan v Košani, 2 gld. — M. J. 20 gld.

Za najpotrebnejše misijone: Neimenovan 30 gld. — P. V. 50 gld.

Za kruhe sv. Antona: J. B. iz Škofje Loke 1 krono. — Dve osebi 2 kroni.

Za Marijanišče: P. V. 10 gld.

Za afrikanški misijon: Vsled časnika »Katoliški misijoni« M. J. 20 gld.

Za družbo sv. Bonifacija: M. J. 5 gld.